

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 7712207988
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7712207988.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EUBIRAC a.s. (do 13.12.2019 podnikajúcej pod obchodným menom EURO-BUILDING, a.s.), so sídlom Podunajská 23, 821 06 Bratislava, IČO: 35 683 066, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 876, proti žalovanej Obec Drahňov, so sídlom 076 74 Drahňov 154, IČO: 00 331 503, zastúpenej JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, o zaplatenie 40.062,22 € s príslušenstvom, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/35/2017-490 z 28. júna 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

II. Žalovaná m á proti žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“) výrokom I. rozsudku č. k. 22Cb/141/2012-428 z 10. októbra 2016 zamietol návrh žalovanej zo 16.06.2014 na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 22Cb/61/2012, výrokom II. rozsudku žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 19.878,36 € s 9% úrokom z omeškania ročne od 18.05.2012 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom III. žalobu vo zvyšku zamietol, výrokom IV. žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania, výrokom V. priznal štátu právo na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 50%, výrokom VI. nepriznal štátu právo na náhradu trov konania proti žalovanej, výrokom VII. nepriznal žalobkyni právo na náhradu separátnych trov za pojednávanie dňa 08.07.2016 a výrokom VIII. žalovanej nepriznal právo na náhradu separátnych trov za pojednávanie dňa 08.07.2016.

2 Na odvolanie oboch strán sporu rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) tak, že výrokom I. rozsudku č. k. 3Cob/35/2017-490 z 28. júna 2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku (výrok II.), v jeho zamietajúcom výroku (výrok III.), vo výroku o trovách konania (výrok IV.) a vo výroku o nepriznaní separátnych trov žalobkyni (výrok VII.). Výrokom II. odmietol odvolanie žalobkyne proti výroku o nepriznaní trov konania štátu proti žalovanej (výrok VI.), a

výrokom III. nepriznal stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

3 V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol podrobné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie z ktorého vyplýva, že Okresný súd Michalovce v inom konaní rozsudkom č. k. 22Cb/61/2012-276 zo 16. februára 2015 zamietol žalobu žalobkyne proti žalovanej o určenie platnosti zmluvy o dielo č. 27012011 zo 14.11.2011, ktorej predmetom bolo zhotovenie diela „Zberný dvor a kompostáreň Drahňov - stavebná časť“ s poukazom na to, že bola uzavretá v rozpore s § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej aj „zákon o obecnom zriadení“) a § 9 ods. 2 písm. c/ zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí (ďalej aj „zákon o majetku obcí“), takže nevyvoláva žiadne právne účinky. Na uvedený úkon sa neprihliada, nakoľko majetkovoprávne úkony, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo a ktoré urobil len starosta obce bez predchádzajúceho platného rozhodnutia obecného zastupiteľstva, nemôžu obec zaväzovať, pretože chýba prejav vôle obce. Citované rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu č. k. 2Cob/100/2016-367 z 30. septembra 2016.

4 Súd prvej inštancie nevyhovel návrhu žalovanej na prerušenie konania do právoplatnosti skončenia konania vedeného na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 22Cb/61/2012 s poukazom na to, že nebol daný zákonný dôvod na prerušenie konania, keďže otázku platnosti odstúpenia od zmluvy je súd oprávnený si posúdiť sám ako otázku predbežnú. Prerušenie konania by bolo nedôvodné, nakoľko by znamenalo porušenie ústavného práva strán sporu na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov a navyiac vo veci sp. zn. 22Cb/61/2012 medzičasom už bolo rozhodnuté odvolacím súdom dňa 30. septembra 2016.

5 Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1 a 2, § 261 ods. 2 (účinného do 31.01.2013), § 261 ods. 2, 3 (účinného od 01.02.2013), § 268, § 536 ods. 1, § 323 ods. 1, § 340 ods. 2, § 365, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka (účinného do 31.01.2013), § 11 ods. 4 písm. a/ zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 9 ods. 2 písm. e/ zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 37 ods. 1, § 39, § 451 ods. 1, 2, § 457, § 458 ods. 1, § 517 ods. 1 a § 563 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti žalobcom uplatneného nároku vo výške 19.878,36 € s príslušenstvom a vo zvyšku žalobu zamietol ako nedôvodnú. Poukázal na to, že súdna prax ustálila, že pokiaľ už bola v občiansko-právnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením. Právoplatným rozsudkom súdu sa zakladá prekážka právoplatne rozhodnutej veci, pričom účinky právoplatného rozhodnutia sa vzťahujú na účastníkov konania, v ktorom bolo rozhodnutie vydané; jeho výrok je tiež záväzný pre súdy a iné štátne orgány, a to aj vtedy, ak ako predbežnú otázku posudzujú právny vzťah medzi týmito účastníkmi, ktorý sa vyriešil uvedeným právoplatným súdnym rozhodnutím. Pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa tento (nový) nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, je súd v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) jej vyriešením viazaný. Otázkou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberala nielen judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 1Cdo/133/2009 z 29.04.2010), ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý napr. v náleze sp. zn. II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď zdôraznil, že vzhľadom na zásadu prejudiciality, ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní, všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vyvodil záver, že zmluvu o dielo č. 27012011 zo 14.11.2011 (ďalej aj „zmluva o dielo“ alebo „zmluva“) možno vyhodnotiť iba tak, že bola uzavretá v rozpore s § 11 ods. 4 písm. a/ zákona o obecnom zriadení a § 9 ods. 2 písm. c/ zákona o majetku obcí, takže nevyvoláva žiadne právne účinky a na takýto úkon sa neprihliada. Veda občianskeho práva pojem zdanlivého právneho úkonu pozná, pričom Občiansky zákonník pojem „zdanlivého právneho úkonu“ nepozná a prípady tohto druhu zahrňuje pod

úpravu neplatnosti právnych úkonov. K absolútnej neplatnosti právnych úkonov musí súd prihliadať z úradnej povinnosti, t. j. bez toho, aby to namietala niektorá zo strán sporu. Súd prvej inštancie preto nemal dôvod zaoberať sa otázkou platnosti odstúpenia žalovanej od zmluvy o dielo.

6 Súd prvej inštancie poukázal na to, že záväzkové právne vzťahy vznikajú nielen z dvojstranných právnych úkonov (zmlúv), ale aj mimozmluvne pri splnení zákonom stanovených podmienok, teda okrem iného aj z bezdôvodného obohatenia. Podľa § 457 OZ stíha reštitučná povinnosť výlučne strany neplatnej zmluvy, ktoré majú povinnosť vrátiť si všetko, čo podľa zmluvy dostali. Keďže žalovaná bola zmluvnou stranou neplatnej zmluvy, je pasívne vecne legitimovaná v spore o vrátenie plnenia z takejto zmluvy bez toho, aby bola relevantná otázka, či žalobkyňa plnila pre žalovanú prostredníctvom subdodávok a tým je daná aj aktívna vecná legitimácia žalobkyne.

7 Základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. OZ je nadobudnutie majetkového prospechu, ktorý môže spočívať v rade rôznych foriem. Vo všeobecnej rovine sa v majetku obohateného prejaví buď zvýšením jeho aktív alebo znížením jeho pasív, prípadne tým, že sa jeho majetkový stav nezmenšil, hoci by sa tak za bežných okolností stalo. Okolnosti, za ktorých je zmluva uzatváraná, nemôžu bez ďalšieho pozmeniť jej podstatu, ktorou v danom prípade bolo vykonanie stavebných prác, ktoré žalovaná požadovala a za ktoré by v prípade platnosti zmluvy musela zaplatiť dohodnuté protiplnenie, ku ktorému ju však s ohľadom na neplatnosť zmluvy neviazalo zmluvné dojednanie a ktoré tak žalovaná nemusela vynaložiť z titulu plnenia zo zmluvy. Bolo by však v danom prípade neakceptovateľné, aby ten, kto na cudzej nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vykonal práce, ktoré prípadne nespôsobia žiadnu zistiteľnú zmenu v hodnote nehnuteľnosti, bol zbavený akýchkoľvek nárokov z bezdôvodného obohatenia. Za danej situácie je potrebné priznať poskytovateľovi plnenia nárok na peňažnú náhradu zodpovedajúcu nie rozsahu objektívneho zvýšenia ceny nehnuteľnosti, ku ktorému nemuselo vôbec dôjsť, ale obvyklej trhovej hodnote realizovaných prác. Ak teda mala žalovaná záujem o vykonanie prác, ktoré jej boli dodané, potom nepochybne dostala majetkové plnenie zodpovedajúce nákladom na ich vykonanie. Ak je zmluva neplatná, v súlade s § 457 OZ je povinnosťou objednávateľa vrátiť druhej zmluvnej strane čo dostal, a ak to nie je možné, potom podľa § 458 ods. 1 OZ vydať peňažný ekvivalent tohto plnenia, ktoré je judikatúrou vymedzovaný prostredníctvom kritéria obvyklej ceny, teda ceny, ktorú by v danom mieste a čase musel obohatený na nadobudnutie daného - porovnateľného plnenia vynaložiť. Tým, že žalobkyňa realizovala určité práce pre žalovanú (na jej pozemkoch), na jej strane (žalovanej) došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia ako majetkového prospechu, ktorý bol získaný plnením z neplatného právneho úkonu, ktorý je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia. Žalovaná ako príjemca takéhoto plnenia nie je - vzhľadom na povahu plnenia - schopná vrátiť ho a teda je povinná nahradiť bezdôvodné obohatenie vo forme peňažnej náhrady. Výšku tohto prospechu vyjadruje peňažná čiastka, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné obstaranie takejto veci.

8 K faktúre č. 200200041 súd prvej inštancie uviedol, že tým, že žalovaná na uvedenú faktúru len pripojila svoj odtlačok pečiatky a podpis s textom „vecne a číselne preskúmané, súhlasím s úhradou faktúry“ bez toho, aby uviedla akýkoľvek ďalší text, z ktorého by bolo možné vyvodiť jej vyjadrenie vôle smerujúcej k uznaniu záväzku, nemožno vyvodiť jej úmysel uznať svoj záväzok s účinkami vymedzenými v ustanovení § 323 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“), ale iba úmysel odsúhlasiť stav evidencie faktúry z hľadiska jej úhrady. Uvedený nedostatok nemožno zhojiť ani výkladom podľa § 35 ods. 2 OZ a § 266 Obch. zák., keďže výkladom možno zisťovať obsah právneho úkonu, avšak nemožno ním prejav vôle dopĺňať. Uvedené rovnako platí aj v prípade zisťovacieho protokolu o vykonaných stavebných prácach.

9 Súd pri určení výšky bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej nevychádzal z hodnoty, o ktorú sa žalovanej prípadne zväčšil majetok, ale vychádzal z hodnoty predstavujúcej výšku ceny, ktorú by v danom mieste a čase musel obohatený (žalovaná) na nadobudnutie daného - porovnateľného plnenia vynaložiť, čo bolo preukazované znaleckým dokazovaním, ktoré vo veci nariadil súd. Súd prvej inštancie vychádzal zo záverov znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca Ing. Jozefa Galandu č. 39/2015, ktorý vykonal ohodnotenie stavebných prác k rozhodnému dátumu 02.01.2012-31.01.2012 a určil ich

obvyklú cenu s DPH v sume 19.878,36 €, pričom námietky žalobkyne, že uvedený posudok je neurčitý a nepreskúmateľný nepovažoval za dôvodné, keďže mal za to, že závery znaleckého skúmania uvedené v predmetnom znaleckom posudku sú náležite odôvodnené, podložené obsahom nálezu, znalec prihliadal ku všetkým skutočnostiam, s ktorými sa bolo treba vysporiadať a závery posudku nie sú v rozpore s výsledkami ostatných dôkazov, pričom odôvodnenie znaleckého posudku zodpovedá pravidlám logického myslenia, ktoré sú dostatočne presvedčivé. Súd prvej inštancie sa preto so závermi znaleckého posudku stotožnil a použil ho ako odborný podklad pre svoje rozhodnutie.

10 K posudku č. 13/2016 zo 06.07.2016, vyhotoveného Ing. Petrom Lehockým súd prvej inštancie uviedol, že z neho nemohol vychádzať, keďže je zrejmé, že bol vypracovaný bez vykonania obhliadky, iba na základe podkladov žalobkyne, ktoré vychádzali z určených objemov prác na základe zmluvy o dielo bez toho, aby žalobkyňou vykonané práce boli reálne preverené.

11 Čo sa týka posudzovania nároku uplatneného žalobkyňou titulom náhrady škody, súd prvej inštancie uviedol, že § 457 OZ je potrebné s ustanoveniami o zodpovednosti za škodu považovať - pre riešenie vzťahu medzi stranami sporu neplatnej alebo zrušenej zmluvy - za ustanovenie špeciálne. V prípade neplatných či zrušených zmlúv je potrebné aplikovať ustanovenie § 457 OZ i keď sú súčasne splnené predpoklady zodpovednosti za škodu. Zodpovedá totiž logike veci, aby v dôsledku neplatnosti zmluvy bolo predovšetkým navrátenie do stavu pred zmluvou, k čomu vedie ničím nemodifikované vzájomné vrátenie plnení poskytnutých na základe neplatnej zmluvy. Poukázal na to, že žalobkyňa nemá nárok na prípadnú náhradu škody podľa § 268 Obch. zák., keďže neznalosť zákona v právnom štáte nikoho neospravedlňuje. Zákony sú totiž publikované v Zbierke zákonov, a preto niet žiadnej prekážky oboznámiť sa ich znením, či už so zákonom o obecnom zriadení alebo so zákonom o majetku obcí, prípadne aj s nálezmi ÚS SR. Je nepochybné, že bolo aj povinnosťou žalovanej postupovať v súlade s príslušnými právnymi predpismi, čo však nezbavuje žalobkyňu povinnosti postupovať pri uzavieraní obchodno-právnych vzťahov s dostatočnou obozretnosťou, obzvlášť, ak v tejto oblasti podniká dlhodobo a uzatváranie zmlúv so subjektmi, ktoré nakladajú s verejnými prostriedkami, je bežnou súčasťou podnikateľskej činnosti. Napokon žalobkyňa nepreukázala inú výšku škody (presahujúcu hodnotu priznanú bezdôvodným obohatením), spočívajúcu vo vynaložení reálnych nákladov (zmenšením majetkovej sféry žalobkyne) za uskutočnené práce, ktoré mal súd za preukázateľne vykonané žalobkyňou (dôkazné bremeno spočívalo na nej). Nevykonanie dôkazu navrhnutého právnym zástupcom žalovanej - obhliadka miesta realizácie prác súdom - súd prvej inštancie odôvodnil tým, že takýto dôkaz nepovažoval za potrebný a účelný, keďže na odborné posúdenie vykonaných prác nariadil znalecké dokazovanie, pričom znalec vykonal obhliadku. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 19.878,36 € titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo nezaplatením prác realizovaných žalobkyňou a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol. Zároveň priznal žalobkyni úrok z omeškania vo výške 9% ročne odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti faktúry v súlade s § 369 ods. 1 Obch. zák. a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., keďže žalovaná bola v omeškani so zaplatením sumy 19.878,36 € dňa 18.05.2012 na základe vystavenej faktúry, ktorú považoval za výzvu na zaplatenie dlhu.

12 O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko obe strany mali vo veci len čiastočný úspech.

13 O trovách preddavkovaných rozhodol súd podľa § 259 CSP tak, že žalobkyni (u ktorej nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov a ktorá nebola v konaní plne úspešná) uložil povinnosť zaplatiť preddavkované trovy konania štátu v rozsahu 50% a keďže u žalovanej existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, súd podľa § 257 CSP trovy konania štátu proti žalovanej nepriznal.

14 Právo na náhradu separátnych trov za pojednávanie dňa 08.07.2016 súd prvej inštancie nepriznal žalobkyni a ani žalovanej. Uviedol, že uvedené pojednávanie súd vytýčil za účelom výsluchu znalca, pričom uvedený procesný úkon bol aj zrealizovaný. K tomu, že žalobkyňa na uvedenom pojednávaní predložila posudok č. 13/2016 nebránila sudcovská/zákonná koncentrácia konania, no zároveň bolo

potrebné rešpektovať právo žalovanej v rovnakej miere uplatňovať prípadné ďalšie prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, čo súd stranám uložil na záver pojednávania do dňa 02.09.2016. Zároveň súd prvej inštancie prisvedčil žalovanej, že v prípade žalobkyňou predloženého posudku nešlo zo strany žalovanej o prípad uvedený v § 181 ods. 4 CSP.

15 Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že prejednal odvolania žalobkyne a žalovanej bez nariadenia pojednávania v rozsahu danom ust. § 379 až § 385 CSP. Konštatoval, že odvolateľkami neboli napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie I. a V., preto uvedené výroky nadobudli právoplatnosť a neboli predmetom odvolacieho prieskumu.

16 Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie konštatujúc správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, na ktoré odkázal (§ 387 ods. 2 CSP), pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím dôvodom strán sporu uviedol svoje argumenty.

17 K odvolaciemu dôvodu žalobkyne podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP uviedol, že inou vadou konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je akékoľvek pochybenie v procesnom postupe súdu, ktoré nemožno podradiť pod ostatné odvolacie dôvody, ak toto procesné pochybenie súdu malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ide teda predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktorého dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej. Vzhľadom na to, že žalobkyňa okrem skutkových tvrdení v odvolaní neuviedla relevantné skutočnosti, ktoré by svedčili o procesnom pochybení súdu (tvrdenú nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolací súd subsumoval pod § 365 ods. 1 písm. b/ CSP) a ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom takéto procesné pochybenie súdu prvej inštancie z obsahu spisu nezistil ani odvolací súd, uplatnený odvolací dôvod nie je daný.

18 Pokiaľ žalobkyňa uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP, t. j. že zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, odvolací súd na tento odvolací dôvod neprihliadol, pretože žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré nemohla použiť v konaní pred súdom prvej inštancie bez vlastnej viny a ktoré by boli pre rozhodnutie vo veci podstatné.

19 Vychádzajúc z obsahu odvolania žalobkyne odvolací súd konštatoval, že si uplatnila aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (nepreskúmateľnosť a nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie). Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je daný vtedy, ak je na strane súdu taký závažný procesný postup, ktorým sa strane znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej CSP priznáva, a to v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov patrí medzi vady konania. Rozhodnutie je nepreskúmateľné, ak pre jeho nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov v jeho odôvodnení nie je možné zistiť, ako súd dospel k záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ako dospel k samotnému rozhodnutiu v danej veci. Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ žalobca uplatnil námietky vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie, v skutočnosti nimi vyjadril nesúhlas s výsledkom sporu. Skutočnosť, že žalobkyňa má odlišný právny názor, než súd prvej inštancie, bez ďalšieho však nezakladá a nedokazuje vadu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok odôvodnil v dostatočnom rozsahu (v zmysle zásad uvedených v § 220 CSP) tak, aby bol pre strany sporu, ale aj pre tretie osoby zrozumiteľný (rozsudok je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho súdu, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpovede na všetky relevantné námietky strán sporu pre správne rozhodnutie). Žalobkyňou uplatnený odvolací dôvod preto nie je daný.

20 Žalobkyňa aj žalovaná uplatnili tiež odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, t. j. že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. V súdnej praxi je uvedený odvolací dôvod vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkovým zistením, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní je výsledok

hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúceho z § 191 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Skutkové zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní vtedy, ak súd vezme do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov sporových strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo vtedy, ak neprihliadne na rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli preukázané vykonanými dôkazmi alebo vyšli za konania najavo alebo vtedy, ak sa v ním vykonanom hodnotení dôkazov alebo poznatkov, ktoré vyšli v konaní najavo, vyskytne logický rozpor.

21 K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uviedol, že tento je daný vtedy, ak rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie z hľadiska žalobkyňou a žalovanou uplatnených odvolacích dôvodov sa stotožnil so správnymi skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, aj právnym posúdením veci, ako aj s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, na ktoré zároveň odkázal. Odvolanie žalobkyne, ale ani žalovanej nepovažoval za opodstatnené, pretože súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné a vykonanie iných dôkazov sporové strany nenavrhl, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa svojej úvahy v súlade s § 191 CSP, na zistený skutkový stav aplikoval aj relevantné právne predpisy a správne posúdil uplatnený nárok tak v jeho vyhovujúcej, ako aj zamietajúcej časti. Uviedol, že skutočnosti a námietky, ktoré uviedla žalobkyňa v odvolaní (čo do zamietajúceho výroku) a žalovaná (čo do vyhovujúceho výroku) nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie z hľadiska zistených skutočností a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, pričom odvolací súd nezistil ani žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Sporové strany v odvolaní len opakujú svoje tvrdenia, ktoré už uvádzali v priebehu konania na súde prvej inštancie, pričom súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia dôsledne vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie dôležitými skutočnosťami a námietkami strán sporu.

22 Z obsahu spisu, ako aj z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že žalobkyňa si uplatnila peňažný nárok vo výške 40.062,22 € s príslušenstvom, pôvodne zo zmluvy o dielo a z faktúry č. 200200041 z 31.01.2012 za práce vykonané na diele za mesiac január 2012. Po vykonaní rozsiahleho dokazovania, vrátane znaleckého dokazovania, bol súdom prvej inštancie ustálený rozsah, ako aj výška plnenia (poskytnutých stavebných prác) v sume 19.878,36 € s 9% úrokom z omeškania ročne od 18.5.2012 do zaplatenia, suma ktorá zodpovedá - vzhľadom na to, že ide o vydanie bezdôvodného obohatenia - skutočne vykonaným prácam, na zaplatenie ktorých bola žalovaná zaviazaná. V prevyšujúcej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobkyne, keďže nemožno požadovať zaplatenie zmluvne dohodnutých prác, ale iba skutočne realizovaných prác. Zároveň súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že je viazaný skorším rozhodnutím vo veci sp. zn. 22Cb/61/2012 a z tohto dôvodu vyvodil, že medzi stranami sporu nedošlo k platnému uzavretiu zmluvy o dielo, že sa jedná o ničotný právny úkon, pričom prípady tohto druhu OZ zahŕňa pod úpravu neplatnosti právneho úkonu. Samotný nárok súd priznal žalobkyni titulom vydania bezdôvodného obohatenia s poukazom na ust. § 451 ods. 1, ods. 2 OZ, pričom nevychádzal z hodnoty, o ktorú sa žalovanej zväčšil majetok, ale z hodnoty predstavujúcej výšku ceny, ktorú by v danom mieste a čase musel obohatený (žalovaná) na nadobudnutie daného porovnateľného plnenia vynaložiť, čo v danom prípade predstavuje obvyklú cenu vykonaných stavebných prác v danom mieste a čase, pričom pri určení jej výšky vychádzal zo znaleckého posudku č. 39/2015 znalca Ing. Galandu a pokiaľ sa týka reštitučnej povinnosti, aplikoval § 457 OZ.

23 Bezdôvodné obohatenie je v § 451 OZ konštruované ako predmet plnenia, ktorý sa má vydať, pričom v odseku 1 je vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. V odseku 2 je vymedzený pojem „bezdôvodného obohatenia“ a osobitné skutkové podstaty bezdôvodného obohatenia tak, že bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu

ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Podstata bezdôvodného obohatenia je teda zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej (vo vyhovujúcom, ako aj zamietajúcom výroku), stranami sporu uplatnené odvolacie dôvody neboli naplnené, a preto odvolanie žalobkyne, ako aj žalovanej nemožno považovať za dôvodné. Dôvody uvádzané stranami sporu v odvolaní sú iba teoretickými úvahami, ktoré nemajú pre rozhodnutie odvolacieho súdu právny význam a nemajú žiadny vplyv na správnosť rozhodnutia v predmetnej veci v napadnutých výrokoch.

24 Odvolací súd ďalej uviedol, že je potrebné prisvedčiť súdu prvej inštancie, že OZ upravuje relatívnu a absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Pojem „ničotný právny úkon“ nepozná. Absolútna neplatnosť právneho úkonu spočíva v tom, že právny úkon síce existuje, ale jeho právne účinky nenastanú, právny úkon teda nenadobúda účinnosť. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva zo zákona od začiatku (ex tunc) a pôsobí voči každému a súd na ňu prihliada ex offo. Akékoľvek plnenie poskytnuté na základe absolútne neplatného právneho úkonu je bezdôvodným obohatením, ktoré sa musí vydať v zmysle § 451 a nasl. OZ. Žalovaná plnením poskytnutým zo strany žalobkyne získala na úkor žalobkyne bezdôvodné obohatenie, ktorého výška bola ustálená znaleckým posudkom a predstavuje peňažné náklady za výkony (§ 451 ods. 2 a § 458 ods. 1 OZ).

25 Za nedôvodnú považoval námietku žalovanej, že sa na úkor žalobkyne nijako neobohatila a že žalobkyňa neposkytla plnenie, pretože vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, vrátane znaleckého dokazovania je zrejmé, že to bola žalobkyňa, kto poskytol plnenie (vykonanie stavebných prác) žalovanej, pričom samotný rozsah a výška poskytnutého plnenia bola ustálená znaleckým posudkom. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcej časti je potrebné považovať za správne, vrátane priznaného úroku z omeškania, o výške ktorého súd prvej inštancie rozhodol v súlade s platnou právnou úpravou, čo žalovaná ani nerozporeovala, pretože súd prvej inštancie správne uzavrel, že žalovaná bola v omeškaní so zaplatením súdom priznanej sumy 19.878,36 € dňa 18.05.2012 na základe vystavenej faktúry, ktorú možno považovať za výzvu na zaplatenie dlhu, pretože subsumuje aj súdom priznaný peňažný nárok (nepresahuje výšku faktúrovaného peňažného plnenia). Navyiac, výhrady žalovanej k splatnosti prisúdenej sumy uplatnila žalovaná až v rámci odvolacieho konania, preto na túto námietku odvolací súd nemohol prihliadnuť. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí náležite zhodnotil, prečo považoval vzťah vzniknutý medzi stranami sporu za vzťah z bezdôvodného obohatenia a správne aj uviedol, pod ktorý z prípadov uvedených v § 451 ods. 2 OZ posudzovaný nárok zahrnul.

26 Za správne považoval aj závery súdu prvej inštancie, ktorý svoj zamietajúci výrok (III.) odôvodnil tým, že žalobkyňa bez pochybností nepreukázala (neuniesla dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení), že poskytla žalovanej v tomto rozsahu plnenie, teda že účtovala a uplatnila skutočne vykonané práce s prihliadnutím predovšetkým na to, že ide o vydanie bezdôvodného obohatenia, kedy nemožno požadovať zaplatenie zmluvne dohodnutých prác ale len skutočne realizovaných prác. S týmito závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a na tieto odkázal (§ 387 ods. 2 CSP).

27 Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku žalobkyne, smerujúcu k znaleckému posudku č. 39/2015 znalca Ing. Galandu. Odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie považoval závery znaleckého skúmania, uvedené v znaleckom posudku, za náležite odôvodnené a podložené obsahom nálezu tak, ako na to poukázal aj súd prvej inštancie, keďže znalec prihliadol ku všetkým skutočnostiam, s ktorými sa bolo potrebné vysporiadať, jeho závery nie sú v rozpore s výsledkami ostatných dôkazov a jeho odôvodnenie tak, ako uviedol súd prvej inštancie, zodpovedá pravidlám logického myslenia a je dostatočne presvedčivé. Súd prvej inštancie preto závery znaleckého posudku správne použil aj ako podklad pre svoje rozhodnutie, keďže sa s nimi stotožnil. V tejto súvislosti odvolací súd dodal, že znalecký posudok súd požaduje na preukázanie, resp. ozrejmienie skutočností, na ktoré sú potrebné

odborné znalosti, čo znamená, že hodnoteniu nepodliehajú odborné znalecké závery z hľadiska ich správnosti (toto obmedzenie spočíva v tom, že súd nie je spôsobilý hodnotiť odborné závery znalca z hľadiska ich vecnej správnosti), pričom súd hodnotí len presvedčivosť posudku pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi, čo sa následne premietne do rozhodnutia súdu. Uvedené atribúty spĺňa rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, ako mu to ukladá § 220 ods. 2 CSP.

28 Za dostatočné a zrozumiteľné odvolací súd považoval aj závery súdu prvej inštancie, pre ktoré nemohol vychádzať z posudku č. 13/2016 zo 06.07.2016, predloženého žalobkyňou a vyhotoveného Ing. Petrom Lehocým, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré odkázal. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočne a správne vysporiadal s nárokom žalobkyne ako nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Z platnej právnej úpravy a ustálenej judikatúry súdov vyplýva, že v prípade, ak niektorá zo strán plnila záväzok z neplatnej alebo zrušenej zmluvy, má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Ustanovenie § 268 Obch. zák. je osobitným prípadom zodpovednosti za škodu, ktorá vznikla v dôsledku neplatnosti právneho úkonu, v tomto prípade zmluvy o dielo. Zodpovednosť je na osobe, ktorá spôsobila neplatnosť právneho úkonu. Protiprávnym úkonom (ako jedným z predpokladov náhrady škody) je spôsobenie neplatnosti právneho úkonu a bolo na žalobkyňu, aby preukázala, že samotnou neplatnosťou zmluvy o dielo jej vznikla škoda. Je však potrebné zdôrazniť, že dôsledkom neplatnosti právneho úkonu, ak došlo k plneniu, je vydanie bezdôvodného obohatenia, teda možnosť požadovať vrátenie takéhoto plnenia podľa ustanovení upravujúcich bezdôvodného obohatenie (§ 451 a nasl. OZ). Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastáva názor, že žalobkyňa v konaní nepreukázala a ani netvrdila, že okrem plnenia poskytnutého na základe absolútne neplatného právneho úkonu, ktoré je bezdôvodným obohatením, vznikla žalobkyňu vo vzťahu k žalovanej nejaká konkrétna škoda.

29 Za nedôvodné považoval odvolací súd aj odvolanie žalobkyne čo do výroku VII. napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie nepriznal žalobkyňu právo na náhradu separátnych trov za pojednávanie dňa 08.07.2016. Ustanovenie nového procesného kódexu (účinného od 01.07.2016) umožňuje súdu rozhodnúť o tzv. separátnych trovách konania bez ohľadu na úspech sporových strán v konaní v prípade, ak v dôsledku procesného zavinenia strany vzniknú protistrane v konaní trov. Pod zavinením sa rozumie porušenie procesných povinností, ktoré vyplývajú zo zákona, alebo ktoré súd uložil na základe zákona a v dôsledku porušenia tejto povinnosti došlo k zmareniu úkonu. Zmarenie úkonu predstavuje situáciu, keď úkon nebolo možné vykonať iba kvôli zavineniu sporovej strany. Odvolací súd sa stotožnil s právnou argumentáciou súdu prvej inštancie, ako aj s odôvodnením rozhodnutia v tejto časti, na ktoré v celom rozsahu odkázal. Dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie sú správne a vyčerpávajúce a akýkoľvek dodatok k týmto záverom súdu prvej inštancie by bol opakovaním dôvodov už uvedených v napadnutom rozhodnutí.

30 S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodol v súlade s platnou právnou úpravou.

31 Pokiaľ žalobkyňa podala odvolanie proti výroku VI. napadnutého rozhodnutia, odvolací súd bez toho, aby skúmal obsah napadnutého rozhodnutia, odvolanie v tejto časti odmietol podľa § 386 písm. b/ CSP, keďže odvolanie nebolo podané oprávnenou osobou. Podatť odvolanie je oprávnená strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Ak teda súd prvej inštancie napadnutým výrokom rozhodnutia rozhodol, že štátu právo na náhradu trov konania proti žalovanej nepriznal, žalobkyňa nie je tou stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané.

32 O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods.

1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko v odvolacom konaní neboli úspešné.

33 Proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku (výrok III.) podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v zamietajúcom výroku III. a v závislých výrokoch o trovách konania (výroky č. IV., V., VI. a VII.), alternatívne navrhla postup podľa § 449 ods. 2 CSP z dôvodu vážneho porušenia procesných práv žalobkyne.

34 K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľka uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu (napriek rozsahu 35 strán) nedáva odpovede na zásadné právne a skutkové otázky ňou položené v dovolaní (zrejme správne má byť uvedené v odvolaní - poznámka dovolacieho súdu). Ide o zjavne arbitrálne rozhodnutie, nakoľko ona sa svojho nároku domáhala aj titulom náhrady škody podľa § 268 Obch. zák., avšak dokazovanie vedené v tomto smere bolo zo strany súdu prvej inštancie procesne odmietnuté. Právny zástupca dovolateľky zadefinoval nárok ako nárok z vydania bezdôvodného obohatenia a alternatívne ako nárok na náhradu škody v zmysle § 268 Obch. zák. vo vyjadrení z 08.11.2013 a priamo na pojednávaní dňa 18.11.2013. Na uvedenom pojednávaní súd procesne rozhodol tak, že neprípustil rozšírenie žaloby, ktorým žalobkyňa žiadala priznať žalovanú sumu titulom náhrady škody. Súd prvej inštancie nedovolil zmenu právnej kvalifikácie uplatneného nároku, aj keď sa nejedná o zmenu žaloby. Svoj nárok v priebehu konania uplatnila aj po právnej stránke, aj keď tak nemusela urobiť, avšak dokazovanie v tomto smere s ohľadom na uznesenie súdu prvej inštancie nenavrhol. Výška škody nebola preukazovaná s ohľadom na prejavený právny názor súdu prvej inštancie, ktorý sa odmietol zaoberať týmto nárokom. Vo vzťahu k § 268 Obch. zák. išlo preto o tzv. prekvapivý rozsudok, čo žalobkyňa podrobne uviedla v článku III. svojho odvolania. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnili dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko súd procesne nespôsobilým spôsobom odmietol nárok žalobkyne zadefinovať ako nárok na náhradu škody podľa § 268 Obch. zák., a teda žalobkyňa nemohla uplatniť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Záver odvolacieho súdu, že žalobkyňa si nárok neuplatnila ako náhradu škody, resp. že nenavrhol dôkazy na podporu jej nároku, je zjavne arbitrárny. Neplatnosťou právneho úkonu vzniká poškodenému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a aj nárok na náhradu škody (rozhodnutie sp. zn. 4MCdo/23/2008).

35 Ďalej dovolateľka namietala, že odvolací súd sa nevyjadril tiež k podstatným námietkam v odvolaní, najmä ku skutočnosti, že rozsah vykonaných prác nebol žalovanou spočiatku spochybňovaný. Žalovaná podpisom štatutárneho orgánu a stavebného dozoru uznala na faktúre, že „práce nerozporuje“. Medzi stranami nebol sporný rozsah práce, napriek tomu ich súd skúmal a akceptoval znalecký posudok, ktorý bol vykonaný v rozpore s jeho uznesením. Sporným bola následne iba cena, a to z dôvodu zmeny zmluvnej ceny na obvyklú.

36 K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolateľka poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/23/2008 z 21. novembra 2009, v ktorom dovolací súd uviedol: „Neplatnosť právneho úkonu môže okrem zmarenia právnych účinkov, ktoré účastníci právneho úkonu sledovali, vyvolať aj ďalšie nepriaznivé právne následky ako je vznik bezdôvodného obohatenia a vznik zodpovednosti za škodu“. V rozpore s uvedeným je záver odvolacieho súdu, vyjadrený v bode 93 odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, a to, že dôsledkom neplatnosti právneho úkonu, ak došlo k plneniu, je iba vydanie bezdôvodného obohatenia.

37 Dovolateľka vymedzila dve právne otázky, a to I. „otázku deliktuálnej zodpovednosti účastníkov

zmluvných vzťahov ako aj culpa in contrahendo“ a II. „či cena, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania, je cenou obvyklou“.

38 K otázke č. I dovolateľka uviedla, že súd prvej inštancie si ustanovenie § 268 Obch. zák. vysvetľuje nesprávne, keď tvrdí, že žalobkyňa o neplatnosti zmluvy mala vedieť, pričom predmetné ustanovenie vyžaduje skutočnú vedomosť o neplatnosti právneho úkonu, nie len domnelú (rozdiel vo formulácii „vedela“ a „musela vedieť“). Neplatnosť úkonu spôsobila žalovaná. Zo spisu je zrejmé, že žalobkyňa uzavrela so žalovanou zmluvu o dielo na základe verejnej súťaže (verejného obstarávania), v zmysle ktorého žalobkyňa ako uchádzač nemá oprávnenie zasahovať do znenia zmluvy, ani do procesu jej schvaľovania. V prípade úspešnosti vo verejnom obstarávaní má dokonca povinnosť takúto zmluvu podpísať a uzavrieť, inak by prišla o zloženie finančnú zábezpeku. Žalobkyňa teda nevedela a ani nemohla vedieť o tom, že žalovaná porušila svoje povinnosti v zmysle zákona o majetku obcí, nakoľko v tej dobe žalovaná ani nezverejňovala svoje zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva na internetovej stránke. Bolo zodpovednosťou žalovanej dodržať všetky zákonné povinnosti o to viac, že ide o subjekt verejnej správy. Čo sa týka kauzálneho nexu, je tu zjavná príčinná súvislosť medzi neplatnosťou zmluvy a škodou, ktorá vznikla žalobkyni. Ak by zmluva bola platná, mala by nárok na zmluvne dohodnutú odmenu, vrátane rozpočtovanej a v cene zahrnutej obchodnej marže. Odvolací súd nepriznal žalobkyni nárok na náhradu škody, resp. sa v tomto smere stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. V tomto smere preto vzniká potreba jasnej definície následkov neplatnosti právneho úkonu v prípade, ak sa zo zmluvného vzťahu už plnilo, konkrétne, či popri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniká aj nárok na náhradu škody tak, ako to vyplýva z kogentného ustanovenia § 268 Obch. zák.

39 Žalobkyňa bola poškodená, nakoľko neplatnosťou úkonu prišla okrem iného o ušlý zisk, a to tak, že jej bola spôsobená škoda odlišnou cenotvorbou oproti tej, aká bola výsledkom slobodnej súťaže. V tomto smere je preto podľa názoru dovolateľky daná druhá právna otázka, a to, či cena, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania, je cenou obvyklou, a to aj s ohľadom na to, že v rámci verejného obstarávania dochádza k slobodnej súťaži obdobných subjektov v určitej lokalite a za rovnakých podmienok. V predmetnom spore bola obvyklá cena stanovená prostredníctvom znaleckého posudku, pričom ale znalec zohľadňoval priemerné ceny v odvetví na celom Slovensku mechanickým prepísaním cenníkových cien od spoločnosti CENEKON. Ide o právnu otázku v tom smere, či cena dosiahnutá v rámci verejného obstarávania je trhovou/obvyklou cenou v mieste stavby, keďže je výsledkom slobodnej trhovej súťaže alebo sa nejedná o trhovú cenu.

40 K dovolaniu zaslala žalovaná písomné vyjadrenie, v ktorom navrhla dovolanie odmietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni. Uviedla, že samotná žalobkyňa v dovolaní tvrdí, že právne zdôvodnenie uplatneného nároku nie je obligatórnou náležitosťou žaloby a spochybňuje vydanie predmetného uznesenia z hľadiska toho, že súd nepripustil zmenu právnej kvalifikácie uplatneného nároku, aj keď v skutočnosti nešlo o zmenu žaloby. V tomto smere súhlasí so žalobkyňou, avšak takýto stav má za následok iné právne dôsledky, ako z nich vyvodzuje žalobkyňa. Žalobkyni nič nebránilo predkladať návrhy na vykonanie dokazovania bez ohľadu na pripustenie či nepripustenie zmeny právnej kvalifikácie ňou uplatneného nároku. Ak tak neurobila, čo sama priznáva, nemôže zodpovednosť za svoju procesnú nečinnosť prenášať na súd. Tento záver podporuje aj skutočnosť, že žalobkyňa svoje odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie neodôvodnila odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. e/ CSP.

41 Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP žalobkyňou je podľa názoru žalovanej nezrozumiteľné. Žalobkyňa ako dovolateľka má povinnosť uviesť právne posúdenie, ktoré považuje za nesprávne a zároveň poukázať na to, že toto právne posúdenie odvolacím súdom je odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pričom musí uviesť, aké rozhodnutia

dovolacieho súdu predstavujú túto ustálenú prax (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). V prípade, že dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je jej povinnosťou uviesť nesprávne právne posúdenie a tvrdiť, že právna otázka, ktorú odvolací súd nesprávne právne posúdil, nebola v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu vyriešená. Ako je zrejmé z podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP, nemôže ísť zároveň o právnu otázku, ktorá bola vyriešená ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu a zároveň o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Bez ohľadu na uvedenú nezrozumiteľnosť je relevantné, aby od vyriešenia takejto právnej otázky záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Ako však samotná žalobkyňa uviedla, nenavrholala dôkazy na preukázanie existencie vzniku škody, a preto nie je možné zistiť, ako mohlo nesprávne právne posúdenie otázky, či žalobkyňa prislúcha z titulu neplatnosti právneho úkonu aj právo na náhradu škody, vplývať na rozhodnutie súdu vo veci samej. Ak žalobkyňa žiadne dôkazy na preukázanie svojho domnelého nároku neuviedla, ani hypotetické nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom nemá žiadny vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

42 Bez ohľadu na vyššie uvedené žalovaná poukázala na to, že medzi žalobkyňou a žalovanou nedošlo k uzavretiu neplatného právneho úkonu - zmluvy o dielo, keďže tento právny úkon vôbec nevznikol (ide o ničotný právny úkon). Celá argumentácia žalobkyne o nároku na náhradu škody z neplatného právneho úkonu tak nemá žiadnu oporu v skutkových okolnostiach predmetnej veci. Neexistencia právneho úkonu je prekážkou toho, aby bolo možné neexistujúcemu právnemu úkonu prisúdiť platnosť či neplatnosť. Skutočnosť, že právny úkon nevznikol, neumožňuje akejkolvek zo strán domáhať sa nárokov z jeho neexistujúcej neplatnosti. V tomto smere neprichádza do úvahy akceptovanie tvrdenia žalobkyne o tom, či vedela alebo nevedela o absencii prejavu vôle obecného zastupiteľstva, keďže žalobkyňa ako podnikateľský subjekt, vstupujúci do právnych vzťahov aj s orgánmi územnej samosprávy, bola nepochybne povinná postupovať s náležitou opatrnosťou a ubezpečiť sa, či k vzniku právneho úkonu došlo alebo nedošlo.

43 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v zmysle § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

44 Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

45 Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

46 Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

47 Podľa ustanovenia § 431 ods. 1, 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

48 V rámci odôvodnenia dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP dovolateľka poukázala na to, že pôvodne bola predmetom sporu nezaplatená faktúra za vykonané a štatutárnym zástupcom žalovanej odsúhlasené stavebné práce. V rámci iného súdneho konania bolo právoplatne rozhodnuté, že zmluva o dielo, ktorá tvorila podklad žaloby, je neplatná pre absenciu jej schválenia obecným zastupiteľstvom. Hoci žalobkyňa nebola povinná právne zadefinovať svoj nárok (lebo platí „súd pozná právo“), na výzvu súdu prvej inštancie právna zástupkyňa žalobkyne zadefinovala žalovaný nárok ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, alternatívne ako nárok na náhradu škody podľa § 268 Obchodného zákonníka. Urobila tak vo vyjadrení z 08.11.2013 (založené je v spise na č. l. 136 - 137) a tiež na pojednávaní súdu konanom dňa 18.11.2013 (zápisnica je založená v spise na č. l. 149 a nasl.). Dovolací súd zistil, že na tomto pojednávaní súd prvej inštancie rozhodol tak, že nepripustil rozšírenie žaloby, ktorým žalobkyňa žiadala priznať žalovanú sumu alternatívne titulom náhrady škody. Podľa názoru dovolateľky to znamenalo, že súd prvej inštancie nedovolil zmenu právnej kvalifikácie uplatneného nároku, hoci sa nejednalo o zmenu žaloby (v zmysle v tom čase účinného § 95 Občianskeho súdneho poriadku). Dovolateľka ďalej napáda závery odvolacieho súdu, vyjadrené v bode 93 odôvodnenia rozhodnutia, označujúc ich za arbitrárne a v rozpore s obsahom spisu. Odvolací súd tam konštatoval, že dôsledkom neplatnosti právneho úkonu, ak došlo k plneniu, je vydanie bezdôvodného obohatenia, teda možnosť požadovať vrátenie takého plnenia podľa ustanovení upravujúcich bezdôvodné obohatenie (§ 451 a nasl. Občianskeho zákonníka). Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastával názor, že žalobkyňa v konaní nepreukázala a ani netvrdila, že okrem plnenia poskytnutého na základe absolútne neplatného právneho úkonu, ktoré je od tohto okamihu plnením z neplatného právneho úkonu, t. j. bezdôvodným obohatením, jej vo vzťahu k žalovanej vnikla nejaká konkrétna škoda. Dovolateľka poukazuje na to, že sa svojho nároku domáhala aj titulom náhrady škody podľa § 268 Obch. zák., ale dokazovanie v tomto smere nebolo súdom prvej inštancie procesne vykonané. Upriamila pozornosť na to, že v priebehu konania uplatnila svoj nárok po právnej stránke, hoci tak nemusela urobiť, ale dokazovanie (aj s ohľadom na uznesenie súdu prvej inštancie o nepripustení rozšírenia žaloby) v podstate nenavrchovala. Výška škody teda nebola preukazovaná aj s ohľadom na prejavovaný právny názor súdu prvej inštancie, ktorý sa odmietol týmto právnym dôvodom zaoberať. Z uvedeného dovolateľka vyvodzuje záver, že súdy oboch inštancií jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva sporovej strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko „súd procesne nespôsobilým spôsobom odmietol nárok žalobcu zadefinovať ako náhradu škody podľa § 268 Obchodného zákonníka, a teda žalobca nemohol uplatniť dôkazy na podporu svojich tvrdení“. Napokon dovolateľka tiež namietala, že odvolací súd sa nevyjadril k podstatným námietkam uvedeným v jej odvolaní, a to najmä ku skutočnosti, že rozsah vykonaných prác nebol žalovanou spočiatku spochybňovaný, napriek tomu ich súd prvej inštancie skúmal, pričom akceptoval znalecký posudok a sporná bola iba cena z dôvodu zmeny zmluvnej ceny na obvyklú (v podrobnostiach dovolateľka odkazuje na ňou podané odvolanie).

49 Z obsahu spisu - podľa názoru dovolacieho súdu - vyplýva určitý „neštandardný“ procesný postup súdu prvej inštancie, keď na pojednávaní dňa 18.11.2013 sudca súdu prvej inštancie vyzval prítomného právneho zástupcu žalobkyne, aby ozrejmil (s poukazom na jeho vyjadrenie v podaní z 08.11.2013), či navrhuje zmeniť žalobu v zmysle § 95 OSP. Právny zástupca žalobkyne následne vyhlásil (č. l. spisu 151): „Ja chcem uviesť, že žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu žalovanej sumy titulom plnenia z uzavretej zmluvy. V prípade, že súd bude mať za to, že tento nárok, resp. zmluva nebola platne uzavretá, tak titulom bezdôvodného obohatenia, resp. alternatívne titulom náhrady škody, pretože štatutárny orgán žalovaného vedome uzavrel neplatnú zmluvu, ak súd bude vychádzať a mať za to, že tvrdenia žalovaného sú vo veci samej relevantné. Preto my ponechávame na zvážení súdu, aby on v zmysle jednotlivých našich podaní vo veci samej ďalej konal a prípadne posúdil nárok žalobcu voči

žalovanému“. Následne sa k veci vyjadřila právna zástupkyňa žalovanej a po ďalšom vyjadrení právneho zástupcu žalobkyne (ktorým reagoval na vyjadrenie právnej zástupkyne žalovanej) súd prvej inštancie vyhlásil uznesenie: „Súd nepripúšťa rozšírenie návrhu žalobcu, ktorým žiada priznať žalovanú sumu titulom náhrady škody od žalovaného.“. Predmetné uznesenie nebolo vyhotovené v písomnej forme a doručené stranám, k čomu by muselo dôjsť, pokiaľ by sa jednalo o uznesenie o zmene žaloby - nepripustení jej zmeny podľa § 95 ods. 2 OSP. Podľa názoru dovolacieho súdu, súdom vyhlásené procesné uznesenie nemožno považovať za uznesenie o nepripustení zmeny žaloby, a teda takéto uznesenie nemohlo vyvolať nijaký právny účinok. Okrem toho, dovolací súd sa stotožňuje s názormi strán sporu, že uvedenie právnej kvalifikácie je záležitosťou posúdenia zo strany súdu, a nie strany sporu, ktorá v žalobe nemusí uviesť právnu kvalifikáciu ňou uplatneného nároku. V tejto súvislosti je však relevantné to, že ak bola žalobkyňa toho názoru, že súd prvej inštancie jej svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil navrhovať dôkazy na preukázanie tvrdení, že jej z neplatnej zmluvy, uzavretej so žalovanou, vznikla škoda (ktorý nesprávny procesný postup má zrejme predstavovať uvedené procesné uznesenie „o nepripustení rozšírenia návrhu žalobkyne“, vyhlásené na pojednávaní súdu dňa 18.11.2013), tak túto skutočnosť mohla a mala namietat' už v ňou podanom odvolaní, aby sa tým odvolací súd mohol zaoberať a zaujať k tomu stanovisko. Žalobkyňa uvedenú námietku v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuplatnila a uviedla ju až v podanom dovolaní, t. j. oneskorene. Výdanie nesprávneho procesného uznesenia súdu prvej inštancie „o nepripustení rozšírenia návrhu žalobkyne“ podľa názoru dovolacieho súdu nebránilo žalobkyňu uvádzať skutkové a právne okolnosti, na základe ktorých jej mala vzniknúť škoda v zmysle § 268 Obch. zák. a na preukázanie svojich tvrdení navrhnuť vykonanie relevantných dôkazov. Vada namietaná dovolateľkou v dovolaní - podľa názoru dovolacieho súdu - nemá charakter závažnej procesnej vady, v dôsledku ktorej by bolo možné konštatovať, že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňu ako strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Nie každá procesná vada, ku ktorej v konaní na súde dôjde, je tak závažná svojou intenzitou, že jej dôsledkom je porušenie práva strany sporu na spravodlivý súdny proces. Podľa názoru dovolacieho súdu, vydanie nesprávneho procesného uznesenia súdu prvej inštancie v posudzovanom prípade nepredstavuje nesprávny procesný postup súdu, ktorým by žalobkyňu bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

50 Ďalšie výhrady dovolateľky sa týkali odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré je podľa názoru dovolateľky arbitrárne. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nie je arbitrárne, pretože z neho nevyplyva záver, že žalobkyňa sa svojho nároku nedomáhala (aj) titulom náhrady škody. Odvolací súd konštatoval len to, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa netvrdila žiadnu konkrétnu škodu (ani nenavrhovala dôkazy na jej preukázanie), ktorá jej mala vzniknúť nad rámec priznaného bezdôvodného obohatenia (ako peňažnej náhrady za ňou poskytnuté plnenie, ktoré sa jej má vrátiť). Čiže dôvodom, pre ktorý nebolo možné nárok žalobkyne posúdiť ako nárok na náhradu škody podľa § 268 Obch. zák., boli absentujúce skutkové tvrdenia a dôkazy na ich preukázanie, ktoré mala súdu prvej inštancie navrhnuť, resp. predložiť žalobkyňa.

51 Pokiaľ ide o dovoláciu námietku, že odvolací súd sa nevyjadřil k podstatným odvolacím námietkam žalobkyne, najmä k námietke, že súd prvej inštancie nemal skúmať rozsah vykonaných prác, lebo táto okolnosť nebola medzi stranami sporná, ide o nedôvodnú námietku. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP), preto rozhodnutie odvolacieho súdu po obsahovej stránke v sebe zahŕňa aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (tvoria jeden organický celok). Súd prvej inštancie svoje závery vysvetlil v bodoch 65 až 71 odôvodnenia rozhodnutia (vyjadřil sa k tomu, prečo určité úkony žalovanej nebolo možné považovať za uznanie záväzku, ako aj k tomu, prečo bolo potrebné na určenie výšky bezdôvodného obohatenia nariadiť znalecké dokazovanie a tiež prečo nebolo možné vychádzať zo znaleckého posudku, ktorý predložila žalobkyňa). V bode 70 odôvodnenia rozhodnutia súd prvej

inštalácie uviedol: „Bolo na strane žalobcu, aby účtoval a uplatnil skutočne vykonané práce, keďže v posudzovanom prípade ide o vydanie bezdôvodného obohatenia, kde nemožno požadovať úhradu zmluvne dohodnutých, ale skutočne realizovaných prác, kde dôkazné bremeno pritom zaťažuje v danom prípade žalobcu, keďže nemožno prihliadať na neplatné/neurčité „uznanie dlhu“ ani akékoľvek dojednania uvedené v zmluve o dielo“. Odvolací súd sa s uvedenou argumentáciou súdu prvej inštalácie v celom rozsahu stotožnil, čo je zrejmé z bodu 88 odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom odvolací súd konštatoval: „Za správne je potrebné považovať aj závery súdu prvej inštalácie pokiaľ svoj zamietajúci výrok (III.) odôvodnil tým, že žalobca bez pochybností nepreukázal (neuniesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení), že poskytol žalovanej v tomto rozsahu plnenie, teda že účtoval a uplatnil skutočne vykonané práce s prihliadnutím predovšetkým na to, že ide o vydanie bezdôvodného obohatenia, kedy nemožno požadovať úhradu zmluvne dohodnutých, ale skutočne realizovaných prác. S týmito závermi súdu prvej inštalácie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a na ne odkázal (§ 387 ods. 2 CSP)“.

52 S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je daný a dovolateľkou označená vada konania nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd preto v tejto časti dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

53 Dovolateľka ďalej založila prípustnosť dovolania na ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP.

54 Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštalácie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

55 Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

56 Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

57 Podľa ustanovenia § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

58 Podľa ustanovenia § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

59 O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľkou. Pokiaľ dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľka sama vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľky vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421

ods. 1 písm. a/ CSP) alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľka vymedzila v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016 z 29.09.2017, uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/52/2017 z 08.06.2017).

60 Pokiaľ dovolací súd má riešiť relevantnú právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, je zákonnou povinnosťou dovolateľky ako procesnej strany konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť ako ju riešil odvolací súd a zároveň uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 z 22.02.2018). CSP v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľku, a nie dovolací súd.

61 Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - predovšetkým o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o otázku skutkovú). So zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, Zákonníka práce a podobne), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/222/2009 z 26.02.2010).

62 Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť zároveň riešená odvolacím súdom, pričom odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie. Teda nesprávne právne posúdenie môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok napadnutého rozhodnutia. Ak bude dovolateľka tvrdiť, že súdy z vykonaného dokazovania nezistili správny skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdili, a to vo vzťahu k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý dovolateľka považovala za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľka nenapáda právne posúdenie veci, ale skutkové zistenia. Posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné.

63 V časti, v ktorej dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/23/2008 z 21. novembra 2009, v ktorom NS SR uviedol (o. i.): „Neplatnosť právneho úkonu môže okrem zmarenia právnych účinkov, ktoré účastníci právneho úkonu sledovali, vyvolať aj ďalšie nepriaznivé právne následky ako je vznik bezdôvodného obohatenia a vznik zodpovednosti za škodu“.

64 V rozpore s uvedeným sú podľa názoru dovolateľky závery odvolacieho súdu vyjadrené v bode 93 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktoré dovolateľka interpretuje tak, že odvolací súd v citovanej časti odôvodnenia rozhodnutia priamo uviedol, že dôsledkom neplatnosti právneho úkonu, ak došlo k plneniu, je iba vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa názoru dovolacieho súdu zo strany dovolateľky ide o nesprávnu interpretáciu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože odvolací súd nijako nespochybnil, že popri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, môže oprávnenému subjektu vzniknúť aj nárok na náhradu škody (za splnenia podmienok podľa § 268 Obch. zák.), avšak (zhodne so súdom prvej inštancie) dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní nepreukázala a ani netvrdila,

že okrem nároku na vrátenie plnenia poskytnutého na základe absolútne neplatného právneho úkonu, jej vo vzťahu k žalovanej vznikla nejaká konkrétna škoda. Podľa názoru dovolacieho súdu odvolací súd nezaložil dovolaním napadnuté rozhodnutie na nesprávnom riešení dovolateľkou nastolenej (aj keď výslovne nesformulovanej) právnej otázky: „Či plnením na základe neplatného právneho úkonu vzniká tomu, kto plnil, len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj nárok na náhradu škody?“

65 V časti, v ktorej dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolateľka uviedla dve právne otázky, a to I. „otázku deliktuálnej zodpovednosti účastníkov zmluvných vzťahov ako aj culpa in contrahendo“ a II. „či cena, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania, je cenou obvyklou“.

66 V prípade otázky č. I ide zrejme o polemiku so závermi súdu prvej inštancie vyjadrenými v bode 73 odôvodnenia (č. I. spisu 445). Súd prvej inštancie tam uviedol: „Mimo uvedeného, žalobca nemá nárok na prípadnú náhradu škody podľa § 268 Obchodného zákonníka, keďže neznalosť zákona v právnom štáte nikoho neospravedlňuje. Zákony sú totiž publikované v Zbierke zákonov, a preto niet žiadnej prekážky oboznámiť sa s ich znením, či už so zákonom o obecnom zriadení alebo so zákonom o majetku obcí, prípadne aj s nálezmi ústavného súdu. Je nepochybné, že bolo aj povinnosťou žalovanej postupovať v súlade s príslušnými právnymi predpismi, to však nezabavuje ani žalobcu povinnosti postupovať pri uzatváraní obchodno-právnych vzťahov s dostatočnou obozretnosťou, obzvlášť, ak v tejto oblasti podniká dlhodobo a uzatváranie zmlúv so subjektmi, ktoré nakladajú s verejnými prostriedkami, je bežnou súčasťou jeho podnikateľskej činnosti“.

67 Žalobkyňa súdu prvej inštancie vytýka, že si ustanovenie § 268 Obchodného zákonníka vysvetľuje nesprávne, keď tvrdí, že o neplatnosti zmluvy mala vedieť, pričom predmetné ustanovenie vyžaduje skutočnú vedomosť, nie len domnelú. Odvolaciemu súdu zase vytýka, že v napadnutom rozhodnutí jej nepriznal náhradu škody, resp. že sa v tomto smere stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa názoru dovolacieho súdu, otázka správnej interpretácie a aplikácie § 268 Obch. zák. vôbec nebola predmetom odvolacieho prieskumu. Aj keď žalobkyňa ako odvolateľka závery súdu prvej inštancie, vyjadrené vo vyššie citovanom bode 73 odôvodnenia, napadla v podanom odvolaní (č. I. spisu 456), odvolací súd však s nimi žiadnym spôsobom nepolemizoval, resp. nespochybnil závery súdu prvej inštancie, keď konštatoval, že žalobkyňa v konaní nepreukázala a ani netvrdila, že okrem plnenia poskytnutého na základe absolútne neplatného právneho úkonu, ktoré je od toho okamihu plnením z neplatného právneho úkonu, t. j. bezdôvodným obohatením, jej vo vzťahu k žalovanej vznikla nejaká konkrétna škoda. Teda podľa názoru odvolacieho súdu, skutkový stav veci, zistený súdom prvej inštancie, ani neumožňoval zaoberať sa aplikáciou § 268 Obch. zák., t. j. skúmaním jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu podľa citovaného ustanovenia. Keďže žalobkyňa netvrdila a nepreukazovala vznik konkrétnej škody, bolo nadbytočné zaoberať sa prípadným liberačným dôvodom žalovanej (že žalobkyňa vedela o neplatnosti právneho úkonu).

68 V prípade otázky č. II sa žalobkyňa domnieva, že bola postupom žalovanej poškodená, lebo neplatnosťou úkonu prišla okrem iného o ušlý zisk a to tak, že jej bola spôsobená škoda odlišnou cenotvorbou oproti tej, ktorá bola výsledkom slobodnej súťaže. V tomto smere je daná druhá právna otázka, a to, či cena, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania, je cenou obvyklou, vzhľadom k tomu, že v rámci verejného obstarávania dochádza k slobodnej súťaži obdobných subjektov v určitej lokalite a za obdobných podmienok. Podľa názoru žalobkyne ide o právnu otázku v tom smere, či cena dosiahnutá v rámci verejného obstarávania je trhovou/obvyklou cenou v mieste stavby, keďže je výsledkom slobodnej trhovej súťaže alebo sa nejedná o trhovú cenu. Uvedenou právnou otázkou sa odvolací súd nezaoberal a ani sa ňou zaoberať nemohol, lebo v podanom odvolaní žalobkyňa nespochybnila, že peňažná náhrada za plnenie, ktoré sa jej má vrátiť (podľa § 458 ods. 1, veta druhá OZ), sa nemala určovať znaleckým posudkom (t. j. ako obvyklá cena za skutočne realizované stavebné práce), ale sa malo vychádzať z ceny, ktorá bola výsledkom verejného obstarávania. Podľa názoru

dovolacieho súdu otázka č. II predstavuje neprípustnú novotu v zmysle § 435 CSP, podľa ktorého v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. Okrem toho, dovolateľkou nastolená otázka č. II nie je relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu vôbec nezáviselo od vyriešenia uvedenej otázky.

69 Obiter dictum dovolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Dovolaním sa preto nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. V danom prípade odvolací súd vo svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Základnými odvolacími námietkami žalobkyne (aj žalovanej) sa odvolací súd zaoberal napriek tomu, že už rozsudok súdu prvej inštancie dal odpovede na vznesené námietky žalobkyne (aj žalovanej). Súdy oboch inštancií v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav vecí, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská sporových strán, výsledky vykonaného dokazovania (vrátane znaleckého dokazovania) a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Súdy náležite vysvetlili, z akých úvah a dôkazov vychádzali pri posudzovaní nároku žalobkyne, pričom zhodne dospeli k záveru, že žalobkyni vznikol nárok na zaplatenie sumy 19.878,36 € s prísl. (zo sumy pôvodne uplatnenej v žalobe vo výške 40.062,22 € s prísl. Titulom zaplatenia ceny prác v zmysle zmluvy o dielo), a to titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaná získala na úkor žalobkyne z dôvodu žalobkyňou vykonaných stavebných prác.

70 S poukazom na to, že dovolateľka vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP nevymedzila dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

71 Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP, § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP).

72 O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

73 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.